

5. Горбунова, А. В., & Дойнов, Р. С. (2019). Удосконалення управління рухом дебіторської й кредиторської заборгованості як інструмент формування джерел фінансування оборотних активів. Причорноморські економічні студії, (40), 88-92.

Рибальченко І.А.
магістрантка кафедри міжнародного бізнесу та фінансів
Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»
м. Харків, Україна

УПРАВЛІННЯ ФОРМУВАННЯМ ПРИБУТКУ ПІДПРИЄМСТВА

У сучасних умовах ринкової економіки основною метою діяльності підприємства є досягнення максимального прибутку, оскільки саме він є каталізатором для забезпечення інноваційного розвитку. В широкому розумінні, прибуток це залишковий дохід, що є різницею між загальною виручкою та повною собівартістю, це своєрідна винагорода, яку отримує підприємець в наслідок успішного поєднання усіх факторів виробництва. Одержання прибутку є обов'язковою умовою забезпечення самофінансування та зміцнення конкурентоспроможності підприємства на ринку, що зумовлює актуальність пошуку ефективних підходів до управління його формуванням.

Управління формуванням прибутку є складовою системи загального управління прибутком, до завдань якої відносять: збільшення загального обсягу прибутку за рахунок збільшення його від основної та інших видів діяльності; зниження витрат у процесі формування прибутку, забезпечення стабільності в отриманні прибутку; розподіл одержання прибутку у часі. В процесі здійснення господарської діяльності на підприємстві несвоєчасна діагностика проблем, пов'язаних з питаннями формування прибутковості призводить до погіршення показників діяльності, втрати платоспроможності, фінансової стійкості та навіть до банкрутства. Відповідно, необхідно акцентувати увагу на пошуку шляхів найбільш ефективного формування прибутку та його оптимального розподілу, що спрямовані на забезпечення зростання господарської діяльності підприємства та підвищення його ринкової вартості. Система управління формуванням прибутку повинна бути правильно пов'язана із системою управління підприємством в цілому адже будь-які зміни у інших сферах діяльності підприємства впливають на рівень прибутку.

Для ефективного управління формуванням прибутку необхідно визначити ряд чинників що впливають на даний процес, задля вчасного реагування на них та нівелювання негативного впливу. Зовнішніми чинниками такого впливу є рівень економічного розвитку держави, рівень розвитку галузі, рівень інфляції, діюча податкова система. Проте, не менш важливими є внутрішні фактори, на які підприємство має змогу безпосередньо впливати, цим самим збільшуючи чи, у випадку неефективного управління, зменшувати прибуток. Серед таких можна виокремити діючий менеджмент на підприємстві, рівень кваліфікації працівників, маркетингова, цінова та асортиментна політика, якість та конкурентоспроможність продукції.

Процес управління формуванням прибутку підприємства має відбуватися в певній послідовності і забезпечувати реалізацію головної мети та основних задач цього управління. Формування прибутку підприємства відбувається в процесі його операційної, фінансової та інвестиційної діяльності, передбачає управління доходами та витратами від даних видів діяльності, податковими відрахуваннями, операційним і фінансовими важелями, а також планування величини прибутку від різних сфер діяльності підприємства. Управління формуванням прибутку повинно бути направлено на максимізацію фінансового результату шляхом забезпечення зростання обсягів діяльності підприємства, виявлення резервів нарощування прибутку за рахунок різних видів діяльності, підвищення продуктивності праці персоналу підприємства, підвищення ефективності використання матеріально-технічної бази, досягнення збільшення величини прибутку підприємства за рахунок зростання якості та конкурентоспроможності товарів на ринку. Інструментами управління формуванням прибутку підприємства є: плани, прогнози, інновації, ціна продукції, окремі види витрат, заробітна плата, реклама. Відповідно, для забезпечення виконання цих завдань на підприємстві має здійснюватись система заходів для ефективного управління формуванням прибутку:

- моніторинг зовнішніх і внутрішніх факторів впливу, аналіз фінансових результатів підприємства;

- планування і прогнозування заходів з управління формуванням прибутку підприємства;

- планування та прогнозування ймовірних наслідків від запровадження заходів та їх оцінка;

- прийняття рішення щодо управління формуванням прибутку підприємства;

- впровадження та реалізація заходів з покращення управління формуванням прибутку на підприємстві з використанням системи методів та інструментів;

- контроль за реалізацією заходів та оцінка їх результативності.

Отже, управління формуванням прибутку підприємства це складний та багатогранний процес, що вимагає детального та всебічного аналізу діяльності підприємства, пошуку важелів впливу, планування можливих змін та ризиків. При цьому, механізм управління формуванням прибутку на підприємстві повинен бути взаємопов'язаним із системою управління підприємством в цілому для забезпечення максимізації прибутку та зміцнення конкурентоспроможності підприємства на ринку.